

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
м.Чернівці

Від 23 лютого 2017 року

№2

Справа №02-27/14,

*Про припинення порушень законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Чернівецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання головного спеціаліста-юрисконсульта про попередні висновки від 10.02.2017 та матеріали справи №02-27/14 щодо порушення Лужанською селищною радою законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

Відповідно до наказів в.о.голови Чернівецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 15.09.2016 №19, від 25.10.2016 №24 у період з 26.09.2016 по 09.11.2016 проведено плану перевірку дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції Лужанською селищною радою.

Лужанська селищна рада (надалі – **Селищна рада**) є органом місцевого самоврядування, який згідно ч.1 ст.10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» представляє інтереси територіальної громади смт.Лужани та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування.

Правовий статус Лужанської селищної ради визначений з урахуванням положень ст.ст.2, 4, 10, 11, 16, 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі - **Закон №280/97-ВР**) та регламентований Конституцією України, законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про житлово-комунальні послуги», «Про оренду землі», «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», «Про благоустрій населених пунктів», «Про державну службу», іншими нормативно-правовими актами.

Перевіркою досліджено діяльність Лужанської селищної ради за період 2013-2016 років щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції у частині: виконання вимог законодавства України при розробленні та прийнятті нормативних актів щодо демонополізації економіки та розвитку конкуренції; забезпечення конкурентного середовища у сфері житлово-комунальних послуг, оренди та продажу комунального майна, оцінки комунального майна; виконання вимог законодавства України щодо невчинення діянь, які можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Юридична адреса Лужанської селищної ради: вул.Центральна 37, смт.Лужани, Кіцманський район, Чернівецька обл., 59342.

Ідентифікаційний код: 04417027.

Посадова особа - селищний голова Катрюк Наталія Миколаївна.

Вид діяльності - державне управління загального характеру (КВЕД 84.11).

Реалізація повноважень Лужанської селищної ради (її виконавчого органу) щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції при організації благоустрою смт.Лужани

Згідно абз.2 ч.1 ст.1 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» благоустрій населених пунктів - комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів з покращання мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та інше, що здійснюються на території населеного пункту з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля.

Згідно п.1.1. Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 №145, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05.04.2011 за №457/19195 санітарне очищення територій населених місць (санітарне очищення) - комплекс планувальних, організаційних, санітарно-технічних та господарських заходів щодо збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, що утворилися в населених місцях, а також прибирання об'єктів благоустрою з метою запобігання шкідливому впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь; схема санітарного очищення - документ, у якому містяться графічні та текстові матеріали щодо черговості здійснення заходів та обсягів робіт з санітарного очищення, систем і методів збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, необхідної кількості смітєвозів, механізмів, устаткування та інвентарю, доцільності проектування, будівництва, реконструкції чи розширення об'єктів поводження з відходами, їх основні параметри і розміщення, орієнтовані капіталовкладення на будівництво і придбання технічних засобів.

Вимоги до змісту схеми санітарного очищення населеного пункту передбачені Державними будівельними нормами Б.2.2-6:2013. «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту», які затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.08.2013 №395.

Згідно вказаних будівельних норм основними завданнями схеми санітарного очищення є визначення:

- черговості здійснення заходів із санітарного очищення;
- обсягів робіт із санітарного очищення;
- систем і методів поводження з побутовими відходами;
- необхідної кількості спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, машин, механізмів, устаткування та інвентарю для здійснення робіт із прибирання об'єктів благоустрою;
- доцільності проектування, будівництва, реконструкції, розширення об'єктів поводження з побутовими відходами, їх основних параметрів і місць розміщення;
- обсягів фінансування заходів, передбачених схемою.

Таким чином, за функціональним призначенням схема санітарного очищення покликана, в тому числі, сприяти охороні здоров'я населення і довкілля, забезпечити якісне та своєчасне надання послуг із вивезення побутових відходів уповноваженими на те суб'єктами господарювання у відповідності до вимог нормативів, норм, стандартів, порядків та правил, в тому числі згідно Закону України «Про відходи» та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів» від 10.12.2008 №1070 (надалі – **Правила №1070**).

Так, Правила №1070 визначають механізм надання суб'єктами господарювання, незалежно від форми їх власності, послуг з вивезення побутових відходів у містах, селищах і селах.

Пунктом 3 Правил №1070 передбачено, що власники або балансоутримувачі житлових будинків, земельних ділянок укладають договори з особою, яка визначена виконавцем послуг з вивезення побутових відходів. Договір про надання послуг укладається відповідно до типового договору (надалі - **Типовий договір**).

Пунктом 1 Типового договору визначено: *«Виконавець зобов'язується згідно з графіком надавати послуги з вивезення побутових відходів, а споживач зобов'язується своєчасно оплачувати послуги за встановленими тарифами у строки і на умовах, передбачених цим договором (далі - послуги), на підставі рішення (назва, дата та номер акта про визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів) та відповідно до схеми санітарного очищення, затвердженої (назва, дата та номер акта про затвердження схеми санітарного очищення населеного пункту)».*

Відповідно до пп. 15 п.«а» ч.1 ст.30 Закону №280/97-ВР затвердження схем санітарного очищення населених пунктів та впровадження систем роздільного збирання побутових відходів є повноваженням виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Дані повноваження органів місцевого самоврядування також передбачені п.4 ч.2 ст.10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», п.«б» ч.1 ст.21 Закону України «Про відходи».

Перевіркою встановлено, що Рішенням виконавчого комітету Лужанської селищної ради від 11.03.2015 №40/3 виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території смт.Лужани визначено товариство з обмеженою відповідальністю «Укрвторресурси-Буковина», з яким укладено договір на надання таких послуг.

Водночас, в смт.Лужани схема санітарного очищення не розроблена та не затверджена Лужанською селищною радою.

Відсутність схеми санітарного очищення унеможливує забезпечення контролю за дотриманням критеріїв якості послуг, які надаються підприємством-виконавцем (товариством з обмеженою відповідальністю «Укрвторресурси-Буковина»), та порушує, крім вимог Типового договору, вимоги п.4, п.9 та п.11 Правил №1070.

Так, пунктом 4 Правил №1070 передбачено, що вивезення побутових відходів здійснюється відповідно до схеми санітарного очищення населених пунктів із забезпеченням роздільного збирання побутових відходів; відповідно до пункту 11 Правил №1070 сторони під час укладання договору про надання послуг мають узгоджувати, зокрема, графік їх надання, виходячи з потреби споживача, норм надання та якості послуг.

Згідно ст.17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняються дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов до вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

З огляду на зазначене, відсутність затвердженої Лужанською селищною радою схеми санітарного очищення смт.Лужани створює суб'єктам господарювання, які надають на даній території послуги із вивезення побутових відходів, умови для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, які можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів даних послуг.

Таким чином, бездіяльність Лужанської селищної ради (її виконавчого органу), яка полягає у відсутності затвердженої схеми санітарного очищення смт.Лужани, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене ст.17, п.7 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді створення умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання - виконавцями послуг з вивезення побутових відходів.

Реалізація повноважень Лужанської селищної ради в частині дотримання законодавства про захист економічної конкуренції при наданні в оренду нерухомого майна комунальної власності

Відповідно до ст.16 Закону №280/97-ВР матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад.

Згідно ч.5 ст.60 Закону №280/97-ВР органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад відповідно до закону здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. в тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, **здавати їх в оренду**, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування і оренду.

Організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду нерухомого майна, що перебуває у комунальній власності, майнові відносини між орендодавцями та орендарями щодо господарського використання такого майна, регулюються Законом України «Про оренду державного та комунального майна» із змінами та доповненнями (**надалі – Закон №2269-ХІІ**).

Відповідно до ч.1 ст.2 Закону №2269-ХІІ орендою є засноване на договорі строкове платне користування майном, необхідним орендареві для здійснення підприємницької та іншої діяльності. Об'єктами оренди, в тому числі, є нерухоме майно комунальної форми власності.

Згідно ст.2 Закону №2269-ХІІ державну політику у сфері оренди майна, яке перебуває в комунальній власності, здійснюють органи місцевого самоврядування.

Таким чином, правовідносини на ринку надання в оренду комунального майна регулюються органами місцевого самоврядування у порядку, визначеному законодавством та актами органів місцевого самоврядування.

Відповідно до ст.10 Закону №2269-ХІІ вартість орендованого майна належить до істотних умов договору оренди.

Водночас, відповідно до ст.11 Закону №2269-ХІІ оцінка об'єкта оренди передуює укладенню договору оренди.

Згідно ст.7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (**надалі – Закон №2658-ІІІ**) проведення оцінки майна у випадках оренди майна, що є у комунальній власності, є **обов'язковим**.

Так, оцінка майна, відповідно до п.2 Методики оцінки об'єктів оренди, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.08.1995 №629 (**надалі – Методика оцінки об'єктів оренди**), обов'язково проводиться перед укладенням договору оренди та перед продовженням (поновленням) договору оренди у разі, коли на момент продовження дії такого договору остання оцінка об'єкта оренди була проведена більш як три роки тому.

Керуючись вищенаведеним, оцінка об'єктів оренди проводиться з метою визначення вартості таких об'єктів для відображення її в договорі оренди та використання під час розрахунку орендної плати згідно положення (національними стандартами) оцінки майна та Методикою оцінки об'єктів оренди.

Відповідно до Методики оцінки об'єктів оренди у разі оренди нерухомого та іншого окремого індивідуально визначеного майна здійснюється його незалежна оцінка.

Згідно ст.10 Закону №2658-ІІІ якщо законодавством передбачена обов'язковість проведення незалежної оцінки майна, органи місцевого самоврядування виступають замовниками проведення такої оцінки майна шляхом укладання договорів з суб'єктами оціночної діяльності - суб'єктами господарювання, **визначеними на конкурсних засадах у порядку, встановленому законодавством**.

Таким чином, Селищна рада при здачі в оренду комунального майна повинна організувати проведення незалежної оцінки такого майна, при цьому визначаючи суб'єкта оціночної діяльності на конкурсних засадах.

Для дослідження питань щодо проведення конкурсних відборів при здачі нерухомого майна комунальної власності в оренду, проведення його оцінки при здачі в оренду та організації проведення конкурсу з визначення суб'єктів оціночної діяльності Селищній раді надіслано вимогу в.о. голови територіального відділення від 12.10.2016 №01-18/892.

У відповіді, надісланій листом від 24.10.2016 №819, Лужанською селищною радою надано:

1. Інформацію про об'єкти комунальної власності, щодо яких протягом 2013-2016 років укладені договори оренди, у формі таблиці:

№ п/п	Адреса орендованого приміщення (іншого об'єкта)	Орендар	Реквізити договору оренди: дата, номер, термін дії, статус (чинний/нечинний)	Вартість орендованого об'єкта, грн.		Вид діяльності	Загальна площа, м.кв.	Орендна ставка у відсотках (визначена згідно рішення сесії ради)
				Визначена на підставі проведеної незалежної оцінки його вартості	Визначена без проведення незалежної оцінки його вартості			
1	смт Лужани ,вул. Гагаріна,1	Бібліотека	29.08.2008р.,№4, пролонговано до 31.12.2016р. (чинний)	-	-	освіта	64,6	1 грн. за 1 м.кв. за рік
2	смт Лужани ,вул. Гагаріна,1	Мамаївська музична школа	29.08.2008р.,№5, пролонговано до 31.12.2016р. (чинний)	-	-	освіта	80,4	1 грн. за 1 м.кв. за рік
3	смт Лужани ,вул. Гагаріна,1	Дем'янок Л.В.	17.03.2015р.,№2 до 01.04.2018р. (чинний)	1973,88	-	підприємницька	22,4	21 грн. за 1 м.кв. в місяць
4	смт Лужани ,вул. Гагаріна,1	Гуцуляк О.В.	02.01.2013р.,№1 до 31.12.2018р. (чинний)	1409,92	-	підприємницька	16	21 грн. за 1 м.кв. в місяць
5	смт Лужани ,вул. Гагаріна,1	Руснак В.С.	17.03.2015р.,№1 до 01.04.2018р. (чинний)	1145,56	-	підприємницька	13	21 грн. за 1 м.кв. в місяць
6	смт Лужани ,вул. Гагаріна,1	Олійник О.М.	02.03.2009р.,№3, пролонговано до 31.12.2019р. (чинний)	969,32	-	підприємницька	11	21 грн. за 1 м.кв. в місяць

2. Копії договорів оренди об'єктів комунальної власності, які чинні на дату отримання вимоги, зокрема:

- договір оренди приміщення від 17.03.2015 №1;
- договір оренди приміщення від 17.03.2015 №2;
- договір оренди приміщення та відшкодування комунальних послуг від 01.01.2016 №1;
- договір оренди приміщення від 01.01.2015 №1;
- договір оренди приміщення та відшкодування комунальних послуг від 01.01.2016 №2;
- договір оренди приміщення від 02.01.2013 №1.

3. Прийняті Лужанською селищною радою нормативні акти з питань надання в оренду комунального майна, зокрема:

- рішення Лужанської селищної ради від 14.08.2012 №420 «Про затвердження Положень, що регламентують питання орендних відносин майна спільної власності територіальної громади селища», яким затверджено Положення про порядок та умови оренди майна спільної власності територіальної громади селища Лужани. Положення про порядок розрахунку і використання плати за оренду майна спільної власності територіальної громади селища Лужани, мінімальну вартість місячної орендної плати одного квадратного метра загальної площі нерухомого майна;

- рішення Лужанської селищної ради від 06.03.2013 №587 «Про проведення конкурсу з відбору організацій (суб'єктів господарювання), які мають відповідну ліцензію щодо проведення експертних грошових оцінок земельних ділянок з метою викупу; об'єктів нерухомого майна під час їх продажу (у т.ч. об'єктів незавершеного будівництва) або передачі на умовах оренди», яким затверджено Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної

діяльності у сфері оцінки земель та Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності для здійснення незалежної оцінки вартості майна спільної власності територіальної громади селища Лужани;

– рішення Лужанської селищної ради від 28.01.2015 №966 «Про затвердження Положення про конкурсну комісію з організації та проведення конкурсу по наданню в орендне користування майна комунальної власності Лужанської селищної ради».

Згідно пунктів 3.4., 3.5. Положення про порядок та умови оренди майна спільної власності територіальної громади селища Лужани, затвердженого рішенням Лужанської селищної ради від 14.08.2012 №420, рішення про оголошення конкурсу на оренду об'єкта приймає постійна комісія. Оголошення про намір передати майно в оренду розміщується на веб-сайті селищної ради або в офіційних засобах масової інформації. При цьому оголошується конкурс на відбір оцінювачів нерухомого майна з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки вартості об'єкту комунальної власності.

Згідно п.п.6.1., 6.2. Положення про порядок розрахунку і використання плати за оренду майна спільної власності територіальної громади селища Лужани, затвердженого рішенням Лужанської селищної ради від 14.08.2012 №420, у разі оренди нерухомого майна розмір орендної плати визначається на підставі незалежної оцінки та профілю використання майна. Незалежна оцінка здійснюється незалежним суб'єктом оціночної діяльності на конкретну дату і є чинною впродовж терміну дії договору.

Рішенням Лужанської селищної ради від 06.03.2013 №587 затверджено Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності для здійснення незалежної оцінки вартості майна спільної власності територіальної громади селища Лужани, яким визначено процедуру конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності – суб'єктів господарювання у випадках, коли замовником незалежної оцінки майна виступає Селищна рада.

В ході перевірки проаналізовано відповідь Селищної ради від 24.10.2016 №819 та встановлено, що Лужанською селищною радою у 2013-2016 роках заключено 4 договори оренди нерухомого майна комунальної власності, орендарі відповідно до яких визначені Селищною радою на конкурсній основі.

Згідно п.6.7. Положення про порядок розрахунку і використання плати за оренду майна спільної власності територіальної громади селища Лужани вартість орендної плати необхідно було визначити на основі розрахунку, складовим елементом якого є вартість одного квадратного метра, визначена за результатами незалежної оцінки. Разом з тим, у 2013-2016 роках Селищною радою відповідні незалежні оцінки перед укладенням договору оренди чи продовженням (поновленням) договору оренди не проводилися. Також, протягом 2013-2016 років Селищною радою не проводилися конкурси з визначення суб'єктів оціночної діяльності при здачі в оренду об'єктів комунальної власності.

За даними, викладеними на офіційному сайті Фонду державного майна України (www.srfu.gov.ua), на території Чернівецької області 44 суб'єкти господарювання отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності та мають право проводити незалежну оцінку вартості майна. Отже, ринок з проведення незалежної оцінки вартості об'єктів комунального майна є конкурентним.

Відповідно до ст.25 Закону № 2658-III органи місцевого самоврядування зобов'язані дотримуватись вимог цього Закону в частині майна, майнових прав, що є у комунальній власності, в тому числі забезпечувати єдність нормативно-правових вимог проведення оцінки зазначеного майна, передбачених цим Законом, сприяти створенню конкурентного середовища серед суб'єктів оціночної діяльності – суб'єктів господарювання.

Відповідно до ч.2 ст.4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Частиною 1 ст.15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування є прийняття будь-яких актів

(рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Відповідно до ч.3 ст.15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законодавством про захист економічної конкуренції.

Таким чином, бездіяльність Лужанської селищної ради, яка полягає у непроведенні конкурсних відборів суб'єктів оціночної діяльності при проведенні такої оцінки та непроведенні незалежної оцінки нерухомого майна комунальної власності при здачі його в оренду, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене ч.1 ст.15, п.3 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції.

Виконання Лужанською селищною радою рішень органів Антимонопольного комітету України, прийнятих протягом 2013-2016 років.

Територіальним відділенням досліджено питання виконання Лужанською селищною радою рішень Чернівецького обласного територіального відділення АМКУ, які прийняті у період 2013 – 2016 років, зокрема:

- рішення адміністративної колегії Чернівецького обласного територіального відділення АМКУ від 28.03.2013 №33 у справі 02-27/24 (надалі – **Рішення №33**);
- рішення адміністративної колегії Чернівецького обласного територіального відділення АМКУ від 23.01.2014 №1 у справі №02-27/1 (надалі – **Рішення №1**).

Так, пунктом 1 резолютивної частини Рішення №33 визнано бездіяльність Лужанської селищної ради (її виконавчого комітету), що полягає у неналежній реалізації владних повноважень, визначених Законом України «Про поховання та похоронну справу» від 10.07.2003 №1102-IV, щодо створення на території селища міського типу Лужани ритуальної служби, порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції на ринку ритуальних послуг в територіальних межах смт.Лужани, Кіцманського району.

Пунктами 2, 3 резолютивної частини Рішення №33 зобов'язано припинити порушення, про що повідомити територіальне відділення до 01.07.2013.

Листом від 24.10.2016 №819 (вх. від 26.10.2016 №01-18/1211) Селищною радою надано копію рішення Лужанської селищної ради від 04.04.2013 №613 «Про розгляд рішення адміністративної колегії Антимонопольного комітету №33 від 28.03.2013 року (справа №02-27/24)». Відповідно до вказаного рішення:

- затверджено Положення «Про організацію діяльності в галузі поховання у смт. Лужани»;
- затверджено режим роботи діючого селищного кладовища;
- приведено у відповідність до діючої Інструкції з благоустрою населеного пункту та паспортизації об'єктів благоустрою населеного пункту всю необхідну документацію з питань, що регламентують похоронну справу;
- розпочато роботи з проведення паспортизації селищного кладовища та визначення його схематичних меж;

- виділено кошти на виготовлення та встановлення при вході на кладовище пам'ятки з режимом роботи та правилами поведінки на вищевказаній території;
- продовжено роботу в напрямку знаходження місця розташування земельної ділянки для нового кладовища.

В той же час, аналізом вказаного рішення територіальним відділенням встановлено, що порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене п.1 резолютивної частини Рішення №33, не припинено, оскільки ритуальну службу, на яку законодавством покладені функції з укладання договорів про надання ритуальних послуг із суб'єктами господарювання-надавачами вказаних послуг, не створено.

Згідно ч.1 ст.10 Закону України «Про поховання та похоронну діяльність» надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності. Вартість таких послуг встановлюється в порядку і в межах, встановлених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради.

Наказом Держкомунгоспу України від 19.03.2003 №193 затверджено Необхідний мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг (**надалі – Перелік**), які здійснюються ритуальними службами або, за договором, суб'єктами господарювання інших форм власності. Згідно Переліку такими послугами є, зокрема, оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання, оформлення свідоцтва на поховання, копання могили, кремація тіл померлих тощо.

Згідно ч.1 ст.12 Закону України «Про поховання та похоронну діяльність» особа, яка зобов'язалася поховати померлого, на підставі свідоцтва про смерть звертається згідно із статтею 8 цього закону до сільського голови або ритуальної служби з приводу укладення відповідного договору-замовлення на організацію та проведення поховання. Ця особа має право вибирати виконавців послуг серед суб'єктів господарської діяльності, які уклали договори із сільським головою або ритуальною службою про надання цих послуг.

Відповідно до п.п.10, 11 Необхідного мінімального переліку вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, затвердженого наказом Держжитлокомунгоспу України від 19.11.2003 №193 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за N1112/9711, ритуальною службою, сільським головою (для сільського голови має рекомендаційний характер), суб'єктом господарювання (використовується у випадку, коли особа, яка зобов'язалася поховати померлого і мала вільний доступ до інформації щодо Виконавців послуг, скористалася правом вибору Виконавця послуги серед суб'єктів господарської діяльності, які уклали договори із сільським головою або ритуальною службою про надання цих послуг) із замовником укладається договір-замовлення. Забороняється надання послуг без оформлення договору-замовлення.

Таким чином, повноваження щодо укладення договору-замовлення на організацію та проведення поховання із особою, яка зобов'язалася поховати померлого, надано ритуальній службі, сільському голові або суб'єктові господарювання, який уклав договір із сільським головою або ритуальною службою про надання таких послуг. Надання інших послуг згідно Переліку покладено на ритуальну службу або, за договором, на суб'єктів господарювання інших форм власності.

В той же час, оскільки Лужанська селищна рада, згідно ст.133 Конституції України та ст.1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», за адміністративно-територіальним поділом є селищем, а не селом, відповідно, послуги щодо організації та проведення поховання покладаються тільки на ритуальну службу або суб'єкта господарювання, яким укладено договір про надання таких послуг із ритуальною службою.

Однак, відповідно до п.3 Положення про діяльність в галузі поховання у смт.Лужани організацію поховання померлих і надання ритуальних послуг відповідно до статей 9, 10, 12 Закону України «Про поховання та похоронну, діяльність» у смт.Лужани здійснює

територіальна громада.

Пунктами 4.1., 4.2. Положення про діяльність в галузі поховання у смт.Лужани виконавці волевиявлення померлого, чоловік (дружина), батьки (усиновителі), діти, сестра, брат, дід або баба, онук (правнук), інша особа, яка зобов'язалася поховати померлого, можуть доручити здійснення поховання у відповідності до чинного законодавства іншій фізичній чи юридичній особі на підставі письмового договору, який повинен містити істотні умови, зазначені у пункті 4.1. цього положення. На підставі свідоцтва про смерть Замовник звертається до виконавчого комітету з приводу узгодження на організацію та проведення поховання не пізніше ніж за 24 години до їх проведення.

Таким чином, повноваження щодо організації поховання на території смт.Лужани Селищною радою покладено на виконавчий орган.

Згідно п.3 ч.4 ст.8 Закону України «Про поховання та похоронну діяльність» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції створюють ритуальну службу.

Згідно ч.1 ст.9 Закону України «Про поховання та похоронну діяльність» ритуальні служби – спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.

Так, створення підприємств, установ та організацій комунальної власності відповідної територіальної громади, згідно п.30 ч.1 ст.26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», є виключною компетенцією сільської, селищної, міської рад.

Як зазначалося вище, суб'єкти господарювання іншої (крім комунальної) форми власності мають право надавати ритуальні послуги у смт.Лужани згідно Переліку тільки за наявності укладеного договору із ритуальною службою про надання таких послуг.

З огляду на зазначене, оскільки Селищною радою на виконання Рішення №33 та згідно наданих законом повноважень не створено в смт.Лужани ритуальну службу, суб'єкти господарювання інших (крім комунальної) форм власності позбавлені можливості надавати ритуальні послуги згідно Переліку.

Таким чином, бездіяльність Лужанської селищної ради, яка полягає у невиконанні рішення Чернівецького обласного територіального відділення АМКУ від 28.03.2014 №33 у справі №02-27/24 щодо створення на території смт.Лужани ритуальної служби, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене п.4 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Резолютивною частиною Рішення №1:

1. Визнано дії Лужанської селищної ради щодо прийняття рішення від 14.08.2012 №420 з організації передачі в оренду комунального майна, яке суперечить чинному законодавству та нормативним актам з питань оренди державного та комунального майна, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим ч.1 ст.15, п.3 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування.

2. Визнано дії (бездіяльність) Лужанської селищної ради, які полягали у наданні в оренду нежитлових приміщень за договорами без проведення конкурсів, що суперечить вимогам законодавства про оренду державного та комунального майна, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим ч.1 ст.15, п.3 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування.

3. Зобов'язано припинити порушення, про що повідомити територіальне відділення до 01.05.2014.

В ході перевірки встановлено, що Лужанська селищна рада припинила порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 резолютивної частини Рішення №1, яке полягало у наданні в оренду нежитлових приміщень за договорами без проведення конкурсів, а саме: з дати прийняття Рішення №1 при організації передачі нерухомого майна комунальної власності в оренду проводились відповідні конкурси.

Однак, порушення, передбачене пунктом 1 резолютивної частини Рішення №1, що полягало у прийнятті рішення від 14.08.2012 №420 «Про затвердження Положень, що регламентують питання орендних відносин майна спільної власності територіальної громади селища», яке суперечить чинному законодавству та нормативним актам з питань оренди державного та комунального майна в частині організації передачі в оренду комунального майна, не припинено, з огляду на наступне.

Рішенням №1 встановлено, що порядок проведення розрахунку орендної плати за нерухоме майно не відповідає вимогам Закону України «Про оренду державного та комунального майна» та Методики розрахунку орендної плати за державне майно та пропозиції її розподілу, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.1995 №786.

Згідно ч.2 ст.19 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» методика розрахунку орендної плати та пропорції її розподілу між відповідним бюджетом, орендодавцем і балансоутримувачем визначаються органами, уповноваженими Верховною Радою Автономної Республіки Крим (для об'єктів, що належать Автономній Республіці Крим), та органами місцевого самоврядування (для об'єктів, що перебувають у комунальній власності) на тих самих методологічних засадах, як і для об'єктів, що перебувають у державній власності.

Додатком 2 до Методики розрахунку орендної плати за державне майно та пропозиції її розподілу, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.1995 №986, встановлено орендні ставки за використання нерухомого державного майна, які визначені із врахуванням цільового призначення використання орендарем нерухомого майна. Крім цього, згідно абз.2 ч.2 ст.19 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» орендна плата, встановлена за відповідною методикою, застосовується як стартова під час визначення орендаря на конкурсних засадах.

В той же час, згідно додатку 4 до Положення про порядок розрахунку плати за оренду майна спільної власності територіальної громади селища Лужани, затвердженого Рішенням Лужанської селищної ради від 14.08.2012 №420, розмір орендних ставок за використання нерухомого майна встановлено не тільки в залежності від цільового призначення використання такого майна, але і від місця реєстрації та здійснення діяльності суб'єкта господарювання.

Так, для розміщення офісів нерезидентів України розмір орендної ставки, яка встановлена Лужанською селищною радою, становить 15 відсотків вартості нерухомого майна, а для розміщення офісів резидентів України – 10 відсотків вартості нерухомого майна.

Внаслідок цього, Селищною радою створюються несприятливі умови діяльності для окремих суб'єктів господарювання, в той час як для інших суб'єктів господарювання ці умови залишаються незмінними. У зв'язку з цим, такі окремі суб'єкти господарювання здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії органу місцевого самоврядування. Зазначені дії Селищної ради можуть призвести до спотворення конкуренції.

Однак, перевіркою встановлено, що жодних змін до рішення Лужанської селищної ради від 14.08.2012 №420, в тому числі прийнятих на виконання Рішення №1 адміністративної колегії територіального відділення від 23.01.2014, з дати прийняття даного Рішення №1 не було.

Таким чином, бездіяльність Лужанської селищної ради, яка полягає у виконанні рішення Чернівецького обласного територіального відділення АМКУ від 23.01.2014 №1 у справі №02-27/1 не в повному обсязі, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене п.4 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Дотримання Лужанською селищною радою вимог законодавства про захист економічної конкуренції при розробленні та прийнятті нормативних актів у сфері демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання

Відносини Антимонопольного комітету України з органами державної влади, органами місцевого самоврядування тощо, регламентовані ст.20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України». Так, відповідно до зазначеної статті, органи місцевого самоврядування беруть участь у розробленні та реалізації конкурентної політики, взаємодіють з Антимонопольним комітетом України в питаннях розвитку конкуренції, розробленні регіональних програм економічного розвитку та інформують Антимонопольний комітет України про виконання заходів, пов'язаних з реалізацією конкурентної політики.

Водночас, згідно приписів цієї статті, органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках, а також одержувати дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законом.

Порядок обов'язкового погодження рішень органів влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання визначено Положенням про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 1 квітня 1994 року №4-р та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.04.1994 за №78/287 (надалі - **Положення**).

Відповідно до вимог Положення, погодженню підлягають, зокрема, проекти наказів, розпоряджень, інструкцій, положень, правил, методичних вказівок та інших актів, що приймаються органами місцевого самоврядування; проекти рішень нормативного характеру сесій обласних, районних, міських, районних у місті, селищних рад з питань, визначених п.2 вказаного Положення.

Проекти рішень надсилаються до територіального відділення з супровідним листом за підписом керівника органу місцевого самоврядування, а в разі його відсутності - посадової особи, яка його заміщає. До рішення може бути додана пояснювальна записка з його обґрунтуванням. На звороті супровідного листа вказується прізвище і номер телефону працівника, відповідального за розробку рішення.

На вимогу в.о. голови територіального відділення від 12.10.2016 №01-18/892 листом виконавчого комітету Лужанської селищної ради від 24.10.2016 №819 надано територіальному відділенню перелік рішень, прийнятих Лужанською селищною радою за період з 01.01.2013 по 26.09.2016, зокрема:

- рішення від 14.08.2012 №420 «Про затвердження Положень, що регламентують питання орендних відносин майна спільної власності територіальної громади селища»;
- рішення від 10.12.2014 №159/12 «Про затвердження переліку житлово-комунальних послуг, право на які визначаються на конкурсних засадах»;
- рішення від 10.12.2014 №158/12 «Про організацію та проведення конкурсу з визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів та затвердження Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів»;
- рішення від 28.01.2015 №965 «Про встановлення тарифів для населення, бюджетних установ, підприємств, організацій та фізичних осіб-підприємців на послуги з вивозу твердих побутових відходів»;

- рішення від 25.12.2015 №34 «Про організацію надання послуг з вивозу твердих побутових відходів».

Проекти вказаних рішень Лужанської селищної ради з Чернівецьким обласним територіальним відділенням АМКУ не погоджувались.

В той же час, перевіркою встановлено, що пунктом 1 резолютивної частини рішення адміністративної колегії Чернівецького обласного територіального відділення АМКУ від 23.01.2014 №1 по справі №02-27/1 визнано дії Лужанської селищної ради щодо прийняття рішення від 14.08.2012 №420 з організації передачі в оренду комунального майна, яке суперечить чинному законодавству та нормативним актам з питань оренди державного та комунального майна, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим ч.1 ст.15, п.3 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Таким чином, оскільки рішення Лужанської селищної ради від 14.08.2012 №420 не відповідає законодавству про захист економічної конкуренції, його непогодження із органом Антимонопольного комітету України створило передумови для можливого недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Згідно ч.1 ст.15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Згідно частини третьої статті 15 вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно закону.

Таким чином, дії Лужанської селищної ради (її виконавчого органу), які полягають у прийнятті рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, без попереднього погодження їх проектів з органом Антимонопольного комітету України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене ч.1 ст.15, п.3 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Враховуючи наведене, керуючись ст.ст.12¹.14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», ст.ст. 48, 49, 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», п.п.3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами), п.32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Чернівецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати бездіяльність Лужанської селищної ради (її виконавчого органу), яка полягає у відсутності затвердженої схеми санітарного очищення смт.Лужани, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим ст.17, п.7 ст.50 Закону

України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання - виконавцями послуг з вивезення побутових відходів.

2. Зобов'язати Лужанську селищну раду до 16.06.2017 припинити порушення, передбачене пунктом 1 цього подання, шляхом розроблення та затвердження схеми санітарного очищення смт.Лужани.

3. Визнати бездіяльність Лужанської селищної ради, яка полягає у непроведенні конкурсних відборів суб'єктів оціночної діяльності при проведенні такої оцінки та непроведенні незалежної оцінки нерухомого майна комунальної власності при здачі його в оренду, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене ч.1 ст.15, п.3 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції.

4. Зобов'язати Лужанську селищну раду до 16.06.2017 припинити порушення, передбачене пунктом 3 цього подання.

5. Визнати бездіяльність Лужанської селищної ради, яка полягає у невиконанні рішення Чернівецького обласного територіального відділення АМКУ від 28.03.2014 №33 у справі №02-27/24 щодо створення на території смт.Лужани ритуальної служби, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого п.4 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6. Зобов'язати Лужанську селищну раду до 16.06.2017 припинити порушення, передбачене пунктом 5 цього подання, шляхом створення ритуальної служби.

7. Визнати бездіяльність Лужанської селищної ради, яка полягає у виконанні рішення Чернівецького обласного територіального відділення АМКУ від 23.01.2014 №1 у справі №02-27/1 не в повному обсязі, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого п.4 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

8. Зобов'язати Лужанську селищну раду до 16.06.2017 припинити порушення, передбачене пунктом 7 цього подання.

9. Визнати дії Лужанської селищної ради (її виконавчого органу), які полягають у прийнятті рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, без попереднього погодження їх проектів з органом Антимонопольного комітету України, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого ч.1 ст.15, п.3 ст.50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

10. Зобов'язати Лужанську селищну раду до 16.06.2017 припинити порушення, передбачене пунктом 9 цього подання.

Про виконання зобов'язальної частини цього рішення необхідно повідомити територіальне відділення протягом п'яти календарних днів з дня припинення порушення.

Рішення може бути оскаржене до Господарського суду Чернівецької області у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії,

В.о. голови територіального відділення

В.М. Татарчук